

Dagmoment: Dagafsluiting/weggaan

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Ook aan het einde van de dag kunt u met de leerling werken aan sociaal-emotionele ontwikkeling. Het is weer een overgangsmoment wat gepaard gaat met emoties. Ook kunt u werken aan afscheid nemen.

Een aantal voorbeelden van doelen om aan te werken met een voorbeeldmatig aanpak:

- **Laat merken dat hij verwacht dat een ander terugkomt nadat hij is verdwenen**

Niveau 2	Emotioneel
-------------	------------

Pak een jas of tas van de leerling op de gang. Vertel de leerling dat u dit gaat pakken. Kijkt de leerling verwachtingsvol naar de deur wanneer u weer binnenkomt? Maak de tijd dat u wegblijft langzaam steeds iets langer en vestig steeds duidelijk de aandacht op het weggaan en het moment dat u weer in het zicht van de leerling verschijnt.

- **Gaat door met zijn activiteit wanneer een vertrouwd persoon uit zijn omgeving gaat**

Niveau 4	Emotioneel
-------------	------------

Zorg dat de leerling een activiteit doet die hij leuk vindt. Help de leerling even op gang (even samen spelen) en ga dan door met activiteiten zoals opruimen of leerlingen naar hun busje brengen. Gaat de leerling door waar hij mee bezig was? Reageer enthousiast wanneer de leerling zelfstandig blijft spelen.

- **Noemt zijn eigen naam of wijst op zichzelf om aan te geven dat hij iets wil of dat iets van hem is**

Niveau 6	Emotioneel
-------------	------------

Verzamel samen met de leerling zijn spullen om mee naar huis te nemen. Houd een jas van de leerling en van een andere leerling voor hem. Wanneer de leerling aangeeft welke van hem is, doet u hem samen aan. Oefen dit ook met zijn brooddoos, tas of knutselwerk.

- **Merkt personen op die de ruimte binnenkomen**

Niveau 1	Sociaal
-------------	---------

Wanneer u zelf de klas uitgaat en weer binnenkomt, doet u dit met een duidelijke begroeting. Merkt de leerling u op? Wanneer de leerling een reactie geeft wanneer u of een ander binnenkomt, gaat diegene naar de leerling en maakt kort contact.

- **Staat op verzoek een voorwerp af**

Niveau 3	Sociaal
-------------	---------

Sommige voorwerpen moeten op school blijven. Vraag de leerling om het voorwerp aan u te geven. Reageer positief wanneer de leerling het afstaat. Zorg dat de leerling daarna iets van zichzelf krijgt of iets mag doen wat hij prettig vindt.

- **Voert op verzoek begroetings- en afscheidsrituelen uit**

Niveau 5	Sociaal
-------------	---------

Vraag de leerling om u een hand te geven of te zwaaien bij het weggaan (of een ander vast ritueel uit te voeren). Geef de leerling de tijd om dit zelf uit te voeren, wanneer hij dit doet voert u dezelfde handeling uit. Wanneer het langere tijd duurt, begint u zelf met het uitvoeren van de afscheidshandeling. Reageer enthousiast wanneer de leerling meedoet.